

2023-02-08

Remissvar: Naturvårdsverkets skrivelse Grovavfall och farligt avfall

Ert ärendenummer: NV-00195-21

Jönköpings kommun har fått möjlighet att lämna synpunkter på Naturvårdsverkets skrivelse *Grovavfall och farligt avfall – Redovisning av ett regeringsuppdrag*. Jönköpings kommun är en av tre ägarkommuner till det kommunala avfallsbolaget June Avfall & Miljö AB. Jönköpings kommun lämnar därför sitt remissvar genom June Avfall & Miljö.

June Avfall & Miljö ansvarar för att fullgöra det kommunala renhållningsansvaret i de tre ägarkommunerna. I Jönköpings kommun finns nio sortergårdar (återvinningscentraler) till vilka hushållen kan lämna grovavfall. På sju av sortergårdarna kan hushållen lämna farligt avfall. På de övriga två sortergårdarna tar bolaget endast emot farligt avfall vid de tillfällen som farligt avfall-bilen besöker sortergårdarna. Hushåll kan också lämna mindre elavfall i skåpet Samlaren som finns utplacerad på sex ställen i kommunen. Småhus med abonnemanget fastighetsnära insamling (FNI) kan lämna ljuskällor och småbatterier i en box som monteras på ett av kärlen.

På sex av sortergårdarna i Jönköpings kommun finns prylbodas (återbruk) till vilka kommuninvånarna kan lämna saker som är hela och rena. Prynarna sänks vidare till de hjälporganisationer som June Avfall & Miljö samarbetar med. Hjälporganisationerna säljer sakerna och använder inkomsten inom sin hjälpverksamhet. På Jönköpings sortergård finns också en byggbod där bolaget tar emot överblivet men användbart byggmaterial. Alla får plocka saker ut byggboden.

Mot avgift får företag/verksamheter lämna många avfallsslag på sortergårdarna. Företag/verksamheter får inte lämna t.ex. farligt avfall, tryckimpregnerat trä, däck och ensilageplast.

Bolagets branschorganisation Avfall Sverige arbetar med att ta fram ett remissvar som kommer att skickas ut till berörda arbetsgrupper inom Avfall Sverige samt till kommuner på remisslistan. June Avfall & Miljö har tagit del av Avfall Sveriges generella ståndpunkter och ställer sig bakom dessa. June Avfall & Miljö uppmanar Jönköpings kommun att ställa sig bakom hela eller relevanta delar av Avfall Sveriges remissvar. Avfall Sverige kommer att skicka färdigställt remissvar till Jönköpings kommun (och övriga kommuner på remisslistan) så snart det är klart.

Om regleringen

Naturvårdsverket fick i regleringsbrevet för 2021 i uppdrag att föreslå hur servicenivån för kommunernas insamling av grovavfall och farligt avfall kan förbättras. Naturvårdsverket anser att det finns skäl att särskilt reglera kommunernas hantering av grovavfall och farligt avfall för att tydliggöra befintliga bestämmelser. Naturvårdsverket lämnar ett författningsförslag om att kommunerna ska utforma system för separat insamling av grovavfall och farligt avfall. Naturvårdsverket föreslår särskilda bestämmelser i avfallsförordningen som tydliggör:

- Hushållens och andra avfallsinnehavares ansvar att sortera ut grovavfall och farligt avfall inom kommunens ansvar.
- Kommunernas ansvar att tillhandahålla särskilda system för separat insamling av grovavfall och farligt avfall inom kommunens ansvar.
- Krav på att de kommunala avfallsplanerna ska innehålla särskilda avsnitt om kommunens separata system för insamling av farligt avfall och grovavfall samt särskilda krav på att även redovisa åtgärder kopplade till förebyggande och förberedelse för återanvändning av grovavfall.

Naturvårdsverket ser även ett behov av att ta fram vägledning och lärande exempel om system för insamling av utsorterat grovavfall och farligt avfall samt avfallsförebyggande åtgärder.

Kommentarer

Allmänt

Naturvårdsverket gör bedömningen att respektive kommun, utifrån sina behov och förutsättningar, behöver se över hur tjänster och insamlingslösningar bäst kan utformas på ett sätt som underlättar för avfallsinnehavare samtidigt som insamlingen bidrar till en cirkulär ekonomi och ett miljö- och hälsomässigt säkert omhändertagande. Naturvårdsverket gör också bedömningen att det inte är relevant att föreslå nationella specifika krav. June Avfall & Miljö instämmer i Naturvårdsverkets bedömning. Kommunalt självbestämmande är viktigt med möjlighet till kommunanpassade lösningar utifrån lokala behov. June Avfall & Miljö anser inte att det behövs mer detaljreglering i nationell lagstiftning. Insamlingen av grovavfall och farligt avfall måste ske med grund i gällande miljöskydds krav, arbetsmiljökrav och arbetsrättsliga krav.

June Avfall & Miljö instämmer i att kommunernas tillsyn avseende insamlingen av grovavfall och farligt avfall är viktig för att kontrollera att avfallet sorteras ut och faktiskt lämnas till de system som kommunen tillhandahåller.

June Avfall & Miljö stödjer avfallshierarkin som princip, där avfallshanteringen ska utformas så den främjar förebyggande och ökad återanvändning. Det innebär att förebyggande och ökad återanvändning är prioriterade frågor för bolaget.

För att underlätta återanvändning, förberedelse för återanvändning och sträva mot cirkulära modeller anser Naturvårdsverket att det kan finnas anledning att underlätta för privata aktörer att verka inom detta område, till exempel genom att ge privata entreprenörer ökade möjligheter att erbjuda hämtning av grovavfall från hushåll. June Avfall & Miljö anser att den totala miljö- och samhällsnyttan ska vara avgörande i frågan, inte enskilda privata aktörers intresse av att hantera avfall.

Kommentarer utifrån Naturvårdsverkets förslag om särskilda bestämmelser i avfallsförordningen

Hushållens och andra avfallsinnehavares ansvar att sortera ut grovavfall och farligt avfall inom kommunens ansvar

Naturvårdsverket föreslår att det ska införas bestämmelser i avfallsförordningen om att avfallsinnehavare ska sortera ut och lämna grovavfall respektive farligt avfall som omfattas av kommunens behandlingsansvar till de system för insamling som kommunen tillhandahåller. För farligt avfall föreslås även att avfallsinnehavaren vid utsortering ska hantera det farliga avfallet skilt från annat avfall.

Generellt sett anser June Avfall & Miljö inte att det behövs något särskilt förtydligande av detta i avfallsförordningen. Detta eftersom krav på utsortering av grovavfall och farligt avfall i olika fraktioner framgår av kommunernas avfallsföreskrifter, utifrån hur den enskilda kommunen har valt att reglera utsorteringen.

Kommunernas ansvar att tillhandahålla särskilda system för separat insamling av grovavfall och farligt avfall inom kommunens ansvar

Naturvårdsverket föreslår att det ska införas bestämmelser i avfallsförordningen som innebär att kommunen ska tillhandahålla system för separat insamling av utsorterat farligt avfall och grovavfall som omfattas av kommunens behandlingsansvar enligt 15 kap. 20 § miljöbalken. För att främja god servicenivå föreslår Naturvårdsverket att systemen för separat insamling ska utformas för att underlätta för hushåll och andra avfallsinnehavare. För att framhålla vikten av att insamlat grovavfall ska omhändertas på ett sätt som främjar förberedelse för återanvändning och materialåtervinning föreslår Naturvårdsverket bestämmelser som innebär att kommunerna ska behandla insamlat grovavfall i enlighet med 15 kap. 10 § miljöbalken (avfallshierarkin). För det insamlade farliga avfallet föreslår Naturvårdsverket en liknande bestämmelse för att säkerställa att avfallet behandlas på lämpligt sätt och inte förorenar andra kommunala avfallsflöden.

June Avfall & Miljö har svårt att se varför särskilda bestämmelser skulle behövas angående detta. Särskilda system för insamling av grovavfall och farligt avfall tillhandahålls redan och detta är reglerat i kommunernas avfallsföreskrifter. Sedan 2023-01-01 framgår av 3 kap. 11 a § Avfallsförordningen (2020:614) att *"farligt avfall ska sorteras ut, samlas in och även i övrigt hanteras skilt från annat avfall"*. Detta är inte något nytt krav utan har funnits med i avfallsförordningen sedan tidigare (jämför 21 § avfallsförordning (2001:1063)). Det innebär att farligt avfall redan hanteras skilt från andra avfallsflöden.

Kravet på att farligt avfall ska sorteras ut, samlas in och hanteras skilt från annat avfall omsätts i kommunernas avfallsföreskrifter. Utsorteringen av farligt avfall från annat avfall har högsta prioritet.

Krav på innehåll i de kommunala avfallsplanerna

Naturvårdsverket föreslår införande av krav på att de kommunala avfallsplanerna ska innehålla särskilda avsnitt om farligt avfall och grovavfall. Naturvårdsverket föreslår också krav på att kommunerna ska redovisa åtgärder kopplade till förebyggande och förberedelse för återanvändning av grovavfall i de kommunala avfallsplanerna.

June Avfall & Miljö har inget emot att krav på särskilda avsnitt om farligt avfall och grovavfall införs i de kommunala avfallsplanerna. Till skillnad mot avfallsföreskrifterna är dock avfallsplanen ett strategiskt dokument utan tvingande regler. Avfallsföreskrifterna är därför viktigast. Därtill finns det redan krav i 5 § NFS 2020:6 att avfallsplanen ska innehålla mål och åtgärder för att förebygga och hantera det avfall som kommunen ansvarar för.

Övrigt

Utöver ovanstående anser June Avfall & Miljö att motsvarande krav som Naturvårdsverket föreslår ska ställas på kommunen avseende grovavfall och farligt avfall i så fall behöver ställas mot avfallsinnehavare som innehar annat avfall än avfall under kommunalt ansvar.

Hanna Friman
Verksamhetsutvecklare